

Dansexperiment 2, Dans op locatie

IS HET MAKEN VAN DANS OP LOCATIE IETS VOOR JOU?

Door het invullen van de onderstaande test weet je binnen vijf minuten of het Dans op Locatie experiment iets voor jou is!

De vragen

	Ja	Nee
1. Wil je graag een choreografie maken en heb je zin om het een keer totaal anders aan te pakken?	☐	☐
2. Spreekt het je aan om een choreografie ergens anders dan in het theater te maken en te presenteren?	☐	☐
3. Lijkt het je een uitdaging om je omgeving als inspiratiebron te gebruiken voor het maken van een choreografie?	☐	☐
4. Heb jij een groot aanpassingsvermogen?	☐	☐
5. Wil jij dans voor een breder publiek zichtbaar maken?	☐	☐

De testresultaten

Tel nu alle JA en NEE antwoorden bij elkaar op:

- Aantal JA antwoorden
- Aantal NEE antwoorden

uitslag Z.O.Z.

De uitslag

- **Minder dan drie JA antwoorden betekent STOPPEN met dit experiment.**

Het maken van een Dans op Locatie is niet echt iets voor jou. Wel nodigen we je van harte uit om de andere experimenten in dit boekje te bekijken. Het kan goed zijn dat deze experimenten beter bij je passen.

- **Drie of meer JA antwoorden betekent DOORGAAN met dit experiment.**

Het maken van een Dans op Locatie is echt iets voor jou. Het stappenplan verderop in dit boekje legt precies uit hoe je dat kunt doen. Voor je aan de slag gaat is het wel goed om te weten wat Dans op Locatie precies inhoudt en waarom het de moeite waard is een Dans op Locatie voorstelling te maken. Lees daarom de volgende pagina's eens rustig door.

Goed om te weten

Wat verstaan we onder Dans op Locatie?

- Bij Dans op Locatie neem je een locatie als uitgangspunt om er met amateur dansers een choreografie te maken.
- Onder een locatie verstaan we alles behalve de 'black-box' van het theater. Je kunt bij een locatie denken aan:
 - een geconstrueerde locatie
Denk hierbij aan gebouwen, ruimtes in gebouwen, kunstwerken, voetgangerspaden.
 - een natuurlijke locatie
Denk hierbij aan landschappen, een bos, aan zee.
 - een thematische locatie
Deze locatie kan gekleurd zijn door de geschiedenis, een bepaalde functie of een associatie die jij er als maker mee hebt. Denk hierbij aan een fabriek, een huiskamer, een supermarkt, etc.
- Met Dans op Locatie bedoelen we niet: het presenteren van een al bestaande choreografie op een locatie. Bij Dans op Locatie gaat het er eigenlijk om dat je in 'dialogue' met een locatie een choreografie creëert en deze locatie als inspiratiebron gebruikt voor bijvoorbeeld:
 - * het thema van de choreografie of datgene waar de choreografie over gaat,
 - * het dansmateriaal, de vorm ervan, maar ook de manier waarop de bewegingen worden uitgevoerd,
 - * de compositie of de manier waarop het dansmateriaal in de ruimte is geplaatst,
 - * het decor of de props (attributen) die worden gebruikt om het thema van de choreografie te duiden,
 - * de muziek of de geluiden in de choreografie,
 - * de kostuums waarin de dansers dansen,
 - * het lichtontwerp; de kleuren ervan maar ook de plaatsing van het licht,
 - * de plaatsing van het publiek omdat je nu eenmaal niet aan vaste zitplaatsen bent gebonden zoals in het theater.

Voor voorbeelden van Dans op Locatie; zie de DVD.

Redenen om Dans op Locatie te maken

- Werken op locatie kan een impuls geven aan jouw creativiteit als maker én het kan jouw kennis en vaardigheden betreffende het makerschap verdiepen of verbreden. Werken op locatie dwingt je er toe om de mogelijkheden, maar ook de beperkingen van het theater los te laten zodat je nieuwe wegen moet bewandelen en je jouw horizon kunt verbreden.
- Door uitingen van podiumdanseducatie uit het theater te halen maak je het zichtbaar voor een breder publiek én vergroot je de mogelijkheden voor amateur dansers om op te treden.
- Dansen in een locatiechoreografie daagt amateur dansers uit om hun kwaliteiten als performer te ontwikkelen en aan te scherpen. Meer dan in het theater kan het publiek bij Dans op Locatie op verrassende plekken staan. Bijvoorbeeld super dichtbij, extra ver weg, rondom de dansers, steeds ergens anders of zittend op de grond. Dit alles kan betekenen dat dansers hun bewegingen juist groter, kleiner, meer of minder expressief moeten uitvoeren. Verder moeten de dansers alert zijn op onverwachte gebeurtenissen. Wat doe je bijvoorbeeld als het regent of als het publiek ergens anders gaat staan kijken dan was gepland?
- Je kunt het publiek dat een locatievoorstelling bezoekt een ervaring meegeven die anders is dan wanneer ze een dansvoorstelling in het theater bezoeken. Je kunt ze de supermarkt waar ze gewoonlijk boodschappen doen met andere ogen laten bekijken. Je kunt een voor hen alledaagse locatie een totaal nieuwe betekenis geven of realiseren dat de intensiteit van hun ervaring wordt verdiept omdat ze buiten staan en de wind voelen waaien of de zon op hun huid voelen branden.

Aan de slag

Zoek een locatie

- Maak terwijl je loopt, fietst of rijdt door de omgeving waar je woont/werkt, een lijst met alle locaties die jou opvallen en/of gevoelsmatig aanspreken. Dit kan een bos, park of plein zijn maar ook een gebouw of een ruimte in een gebouw.
- Kies uit de lijst die je hebt samengesteld een locatie om een choreografie te maken.
Variant: Het kan ook zijn dat je gevraagd wordt om een choreografie oplokatie te maken.
De volgende vragen kunnen je helpen bij het maken van je keuze:
 - * Is de locatie veilig en geschikt om er een choreografie te maken? (denk aan de ondergrond, het oppervlak van de locatie, mogelijke geluidsoverlast, verkeer, etc.)
 - * Is de locatie beschikbaar? (misschien heb je toestemming of een vergunning nodig)
 - * Zijn er mogelijkheden om publiek te plaatsen?
 - * Is het, indien nodig, mogelijk om op de locatie elektriciteit te gebruiken, om te kleden, te schminken en op te warmen?
 - * Heeft de locatie een aangename sfeer en uitstraling?
 - * Geeft de locatie je een goed gevoel?
 - * Is de locatie inspirerend voor jou?

Breng de locatie in kaart

Om de locatie als inspiratiebron voor je voorstelling te kunnen gebruiken is het raadzaam om de locatie in al haar facetten in kaart te brengen. Het in kaart brengen van de locatie kun je als volgt doen. Bezoek de locatie en:

- Noteer alles wat je ziet, voelt, ruikt en hoort.
 - * Beschrijf van alles wat je ziet de vorm, de afmeting, de kleur en het materiaal.
 - * Tast je locatie af en beschrijf wat je voelt (zacht, hard, koud, warm, vlak, geribbeld).
 - * Observeer bewegende elementen zoals mensen, dieren, voertuigen, objecten en beschrijf de manieren waarop ze bewegen.
 - * Adem een paar keer diep in door je neus en benoem de geuren die je waarneemt.
 - * Sluit je ogen, luister aandachtig en beschrijf alle geluiden die je hoort.
- Breng de functie en betekenis van de locatie in kaart.
 - * Waar is de locatie voor bedoeld, welke functie heeft de locatie?
 - * Heeft de locatie een specifieke historische, culturele of sociale waarde?
 - * Probeer aan te geven wat de locatie voor jou persoonlijk betekent. Welke gevoelens roept de locatie bij je op? Welke beelden en gedachten komen bij jou boven drijven?
 - * Vraag mensen die op de locatie aanwezig zijn wat zij van de locatie vinden, waarom ze er zijn, wat ze er doen en welke betekenis de locatie voor hen heeft.
- Leg de locatie vast.
 - * Maak foto's en/of filmopnames van je locatie.
 - * Maak een plattegrond met daarop de afmetingen van je locatie en de objecten die er aanwezig zijn.

Maak een choreografieconcept

Nu je de locatie in kaart hebt gebracht, kun je met de verzamelde informatie gaan bepalen waar de choreografie over gaat.

- Laat alle gedachten, beelden, geluiden en gevoelens die je in kaart hebt gebracht nog eens de revue passeren.
- Kies vervolgens die elementen uit die jou prikkelen, inspireren, motiveren, raken en uitdagen om er een choreografie over te maken. Stel jezelf de vragen: wat wil ik met de voorstelling zeggen, wat is mijn intentie? Wil je iets zeggen over de vorm van de locatie, over de functie van de locatie, het gevoel dat jij erbij hebt of dat anderen erbij hebben?
- Vertaal de elementen die jou aanspreken tot een concept. Je hebt bijvoorbeeld het station als locatie gekozen. De choreografie zou dan kunnen gaan over reizen, op vakantie gaan, over bijzondere ontmoetingen van mensen, over afscheid nemen of over het samenkomen van verschillende culturen. Ook kun je voor een minder thematisch concept kiezen en een choreografie maken waarin je bewegingen van reizigers als inspiratiebron gebruikt voor het dansmateriaal en waarbij de looppatronen van reizigers bepalen hoe de dansers door de ruimte bewegen.
- Bedenk of je met dansers gaat werken die je kent, bijvoorbeeld een bestaande (les-)groep of dat je een auditie gaat houden.
- Houd tijdens het maken van je concept rekening met het niveau en de leeftijd van je dansers.
- Verlies tijdens het maken van je concept de doelgroep en het publiek niet uit het oog. Blijf je regelmatig afvragen voor wie je de choreografie maakt.

Vorbereidingen voor het maken van de choreografie

Met een concept in de hand kun je gaan beginnen met het creëren van de choreografie. Toch is het raadzaam om eerst alvast de volgende punten te regelen of erover na te denken.

- Plan (eventueel in overleg met mensen van de locatie) de speeldata en -tijden van de voorstelling(en).
- Maak een repetitieplanning (al dan niet op locatie).
- Informeer de dansers en eventueel mensen op je locatie over deze planning.
- Denk alvast na over de publiciteit en kaartverkoop.
- Denk alvast na over de muziek die je wil gebruiken ('live' muziek of muziek op band/CD) en zoek eventueel contact met muzikanten en geluidstechnici die deze muziek voor jou kunnen creëren en/of bewerken.
- Denk erover na of je licht wil gebruiken; de hoeveelheid en de plaatsing ervan. Zoek eventueel contact met een lichttechnicus.
- Denk als je muziek en licht wil gebruiken na over het huren van een geluids- en lichtinstallatie (eventueel in samenwerking met een geluids- en lichttechnicus).
- Organiseer elektriciteit (denk bijvoorbeeld aan de huur van een aggregaat, misschien wel geluidloos) als je dat nodig hebt.
- Zoek eventueel contact met een beeldend kunstenaar of decorontwerper als je elementen of decorstukken in de ruimte wil plaatsen.
- Denk na over plaatsing van het publiek. Heb je stoelen nodig? Heb je een tribune nodig? Of moeten ze staan of zitten op de grond?
- Heb je nog andere faciliteiten nodig? Denk bijvoorbeeld aan een dansvloer, toiletruimte, eten en drinken.

Het creatieproces

Hoewel een creatieproces voor iedere dansdocent of dansmaker anders kan verlopen, geven we je toch een paar richtingaanwijzers mee.

- Denk na over hoe je de choreografie gaat creëren. Vraag jezelf af welke werkvormen je tijdens het creatieproces wilt gebruiken.
 - * Je kunt tijdens het creatieproces bijvoorbeeld zelf alle keuzes maken en daarbij je dansers als 'instrument' gebruiken. Jij bepaalt dan wat de dansers doen, waarom ze dat doen en hoe ze dat doen.
 - * Je kunt de voorstelling ook meer in overleg met je dansers creëren en je dansers uitnodigen om mee te denken over wat ze gaan doen, waarom ze dat doen en hoe ze dat doen. Je kunt met je dansers de locatie bezoeken om samen ideeën te vormen. Je kunt ze betrekken bij keuzes die je maakt over onder andere kostuums en muziek. Ook kun je je dansers opdracht geven zelf dansmateriaal te creëren.
- Denk na over het frame van de choreografie.
 - * Hoe lang duurt de choreografie?
 - * Uit hoeveel delen bestaat de choreografie?
 - * Welke intentie hebben deze delen?
 - * Welke dansers dansen welk deel?
 - * In welke volgorde plaats je de delen?
 - * Hoe verbind je de delen met elkaar?
- Verzamel dansmateriaal.
 - * Je kunt zelf dansmateriaal creëren of bestaand materiaal herhalen en dat aanleren aan je dansers, eerst in de studio en/of meteen op locatie.
 - * Je kunt dansers opdrachten geven om dansmateriaal te maken. Bijvoorbeeld: laat je dansers op de locatie minimaal twintig bewegingen noteren die ze zien (dit kunnen bewegingen van mensen, dieren en objecten zijn) en stimuleer hen vervolgens om daarmee een dansfrase te maken. Of geef de dansers een improvisatieopdracht waarbij de dansers bewegingen maken die voortkomen uit beelden, ervaringen en gevoelens die zij associëren met de locatie. Ook kun je de improvisatie begeleiden door dansers de vormen die zich in de ruimte bevinden als uitgangspunt te laten nemen voor de bewegingen (bijvoorbeeld: rechte lijnen = lineair bewegen, ronde vormen = circulair bewegen, ook kunnen ze de ruimte 'natekenen' met het lichaam). Laat ze uiteindelijk alleen, samen met collega-dansers of met jou, een aantal bewegingen vastleggen zodat een dansfrase ontstaat.
- Werk het dansmateriaal uit.
 - * Als maker kun je de verschillende bewegingsschetsen die je hebt verzameld verder uitwerken in kwaliteit, met elkaar vervlechten en/of ontwikkelen tot een duet of groepsdans.
 - * Experimenteer met, en denk na over, de manieren waarop je het dansmateriaal in de ruimte plaatst.
- Verbind alle elementen tot een choreografie. Maak een eenheid van het dansmateriaal, de muziek, de locatie en het decor.

Repeteer de choreografie

Als de choreografie eenmaal in de grondverf staat is het tijd om de 'finishing touch' aan te brengen. Werk met je dansers aan onderstaande punten.

- Het 'schoonmaken' van de choreografie qua danspassen en opstellingen.
- De intentie waarmee de dansers de bewegingen uitvoeren.
- De manier waarop de dansers hun focus gebruiken.
- De manier waarop de dansers samen dansen. Maken ze contact met elkaar, voelen ze elkaar aan?
- De manier waarop de dansers de muziek gebruiken.
- De manier waarop de dansers met het publiek omgaan. Maken ze contact met het publiek of juist niet?
- De manier waarop de dansers hun energie door de choreografie heen verdelen.

Repetities op locatie

Nu de choreografie zo goed als af is, is het verstandig om de choreografie minimaal twee keer met alles erop en eraan (kostuums, decor, licht, geluid) op locatie te oefenen. Dit om te voorkomen dat de techniek en je dansers tijdens de première voor onverwachte situaties komen te staan.

De première

Eindelijk is het zover. De voorstelling gaat in première! Loop voor de première de volgende checklist nog eens na.

- Zijn de dansers gereed?
- Zijn de kostuums gereed?
- Is er licht en geluid?
- Is het decor gereed?
- Is er elektriciteit?
- Zijn er voldoende zit- of staanplaatsen voor het publiek?
- Is er iemand om het publiek te ontvangen en de weg te wijzen?
- Zijn er genoeg parkeerplaatsen voor het publiek?
- Is er een toiletlocatie?

Een gezamenlijke terugblik op Dans op Locatie

Nadat het slotapplaus ontvangen is en de choreografie voor publiek is uitgevoerd is het goed om de ervaringen van alle dansers en anderen die bij het traject of de presentatie betrokken waren te evalueren. Dat geldt ook voor je eigen werkproces.

- Het werkt erg goed om een video-opname van de presentatie samen te bekijken omdat de dansers zichzelf dan kunnen terugzien. Dit kan op een later tijdstip.
- Vraag de dansers naar hun ervaringen tijdens de repetities en hun bevindingen naar aanleiding van het optreden (of misschien meerdere optredens).
- Bespreek met alle andere betrokkenen wat goed ging, wat de verbeteracties zijn voor een eventueel volgende keer en wat ieder interessant vond aan de voorbereiding en de presentatie.
- Destilleer een aantal punten uit je eigen bevindingen en formuleer ze als leerpunten voor een volgend project.